

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 20.11.2007
COM(2007) 724 galīgā redakcija

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS
EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI**

Vienots tirgus 21. gadsimta Eiropai

{COM(2007) 725 galīgā redakcija}
{SEC(2007) 1517}
{SEC(2007) 1518}
{SEC(2007) 1519}
{SEC(2007) 1520}
{SEC(2007) 1521}

SATURA RĀDĪTĀJS

1.	Ievads	3
2.	Pilsoņiem sniegto iespēju izmantošana	4
2.1.	Patērētāju un MVU pozīcijas stiprināšana	4
2.2.	Kā globalizācija var nākt par labu Eiropai	6
2.3.	Jaunas robežas – zināšanas un inovācija	8
2.4.	Sociālais, vides un kohēzijas aspekts	10
3.	Rezultātu sasniegšana	11
3.1.	Vienotais tirgus, kas ir vairāk balstīts uz faktiem un orientēts uz rezultātiem	11
3.2.	Vairāk mērķtiecīguma un labāka īstenošana	12
3.3.	Decentralizētāka un uz tīklu izmantošanu balstīta pieeja	13
3.4.	Vienkāršāka piekļuve un labāka informētība	13
4.	Secinājumi	14

1. IEVADS

Vienotais tirgus ir viens no Eiropas Savienības pīlāriem. Tā rezultātā personu brīva pārvietošanās un preču, pakalpojumu un kapitāla brīva aprīte tagad ir taustāma realitāte, no kā Eiropas iedzīvotāju gūst patiesu labumu¹. Vienotais tirgus ir radījis darba vietas un veicinājis izaugsmi, kā arī nodrošinājis Eiropas iedzīvotājiem iespēju dzīvot, strādāt, mācīties un doties pensijā citā valstī. Piemēram, pusotrs miljons *Erasmus* studentu ir izmantojuši ES mobilitātes sniegtās priekšrocības. Vienotais tirgus ir nodrošinājis patērētājiem plašāku preču un pakalpojumu klāstu par zemākām cenām, tādējādi sekmējot augstāku kvalitāti un lielāku drošību. Tas ir izveidojis vienotu noteikumu kopumu uzņēmumiem, kā arī piekļuvi tirgum, kurā ir 500 miljoni patērētāju. Vienotajam tirgum ir bijusi būtiska nozīme Eiropas ekonomikas un monetārās politikas netraucētai darbībai, un tas ir kalpojis par stipru pamatu euro ieviešanai. Paplašinātais vienotais tirgus ir padarījis Eiropu atvērtāku, daudzveidīgāku un konkurētspējīgāku – ievērojot sociālās tiesības un sekmējot augstus veselības, drošības un vides standartus, tas ir pavēris jaunas iespējas.

Neskatoties uz šiem sasniegumiem, vienotajam tirgum vēl aizvien ir neizmantots potenciāls, un tam ir jāpielāgojas jaunajiem apstākļiem. Komisija 2007. gada februārī izklāstīja savu 21. gadsimta vienotā tirgus perspektīvu – spēcīgs, inovatīvs un konkurētspējīgs tirgus, kas maksimāli izmanto pakalpojumu potenciālu, sniedz tiešu labumu patērētājiem un uzņēmumiem un ļauj Eiropai labāk reaģēt uz globalizāciju un ietekmēt globalizācijas attīstību².

Šajā pārskatā parādīts, kā šo redzējumu īstenot. Vienotais tirgus balstīsies uz līdzšinējiem stiprajiem pamatiem un vienlaicīgi pārorientēsies, lai reaģētu uz jaunajiem pārbaudījumiem – globalizāciju, straujo inovācijas attīstību, pārmaiņām un mainīgajiem sociālajiem un vides apstākļiem. Arī pašreiz, kad ES ir kļuvusi lielāka un daudzveidīgāka, vienotajam tirgum ir jāveic turpmāk minētais.

- **Jāpiedāvā vairāk pilsoņiem, patērētājiem un MVU.** Vienotajam tirgum ir vairāk jāņem vērā tas, ko pilsoņi no vienotā tirgus sagaida un kas viņus satrauc. Tam jāturpina sniegt patērētājiem priekšrocības zemu cenu, kvalitātes, dažādības, preču un pakalpojumu pieejamības un drošības izteiksmē. Tam jāveicina piemērotu apstākļu radīšana maziem un vidējiem uzņēmumiem.
- **Labāk jāizmanto globalizācijas sniegtās priekšrocības.** Vienotais tirgus ir ietekmīgs līdzeklis, lai Eiropas iedzīvotājiem nodrošinātu globalizācijas sniegtās priekšrocības. Tam ir maksimāli jāizmanto savs potenciāls – kā atspēriena punkts uzņēmumiem, kas ienāk pasaules tirgos, kā atraktīva vieta ieguldītājiem un kā noteikumu un standartu galvenais noteicējs pasaulē.
- **Jāatver jaunas zināšanu un inovācijas robežas.** Vienotajam tirgum ir labāk jāveicina ar padziļinātām zināšanām saistītas un tehnoloģiski ietilpīgas preces un pakalpojumu tirgi, kas ir turpmākas izaugsmes virzītājspēks.
- **Jāietver spēcīgs sociālais un vides aspekts.** Vienotajam tirgum ir pilnībā jāņem vērā tirgus atvēršanas sekas sociālajā un vides jomā, un vienlaikus ir jāveic pasākumi, kas ļauj visiem pilsoņiem un uzņēmumiem izmantot jaunās iespējas.

¹ Dienestu darba dokumentā, kas publicēts kopā ar šo ziņojumu, apskatīti vienotā tirgus sasniegumi.

² COM(2007) 60, 2007. gada 21. februāris.

Viss iepriekšminētais prasa jaunas darba metodes un atšķirīga instrumentu kopuma izmantošanu. Galvenā vērība tika veltīta pārrobežu šķēršļu likvidēšanai, galvenokārt izmantojot juridiskus pasākumus. Tagad jāveic pasākumi, lai izstrādātu daudzveidīgāku instrumentu kopumu un uz ietekmi balstītu pieeju, panākot, ka tirgi efektīvāk darbojas jomās, kuras sniegs vislielāko atdevi patērētājiem, attīstībai un darba vietu radīšanai. Saskaņā ar Eiropas „Labāka regulējuma” mērķiem, lielāka uzmanība tiks pievērsta īstenošanai un piemērošanai, ietekmes novērtējumu turpmākai stiprināšanai un apspriedēm ar ieinteresētajām personām, esošo tiesību aktu vienkāršošanai, kur iespējams, nevajadzīgas birokrātijas mazināšanai un sistemātiskai politikas un tiesību aktu novērtēšanai. Šis pasākums prasa saistību uzņemšanos krietni tālāk aiz „Briseles” – lielākā un daudzveidīgākā ES panākumu gūšanai nepieciešama partnerība ar dalībvalstīm un plašāka ieinteresēto personu loka iesaistīšana.

Vienotais tirgus ir vairāku ES politikas virzienu pamatelements. Euro izveide gadsimtu mijā un tā ieviešana aizvien vairākās dalībvalstīs pastiprina vienotā tirgus un Ekonomikas un monetārās savienības mijiedarbību. Euro ir pierādījis, ka tas ir stabilitāti radošs faktors un vienotā tirgus procesa virzītājspēks, kas ir nācis par labu ES ekonomikai kopumā, ne tikai eiro zonai. Tā kā vienotais tirgus ļoti veicina attīstību un darba vietu radīšanu, tas ir atslēga uz Lisabonas stratēģijas prioritāšu sasniegšanu. Šis pārskats ir jāpārtrauga nākamajā stratēģijas posmā, attiecībā uz kuru Komisija 2007. gada decembrī iesniegs priekšlikumus. Vienotais tirgus ir saistīts arī ar sociālo un vides politiku, lai veicinātu ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanu.

Pārskatā izklāstīta jauna pieeja vienotajam tirgum. Tas neietver klasisku likumdošanas rīcības programmu. Tā mērķis ir drīzāk sekmēt elastīgumu un pielāgošanās spējas, vienlaicīgi saglabājot juridisko un reglamentējošo noteiktību, kas nepieciešama, lai saglabātu labi funkcionējošu vienoto tirgu. Veids, kādā tas tiks panākts, ir apkopots turpmāk tekstā, minot piemērus. Plašāk tas ir aprakstīts dokumentos par tirgus uzraudzību, vienotā tirgus instrumentiem un tirdzniecības instrumentiem, kuri pievienoti pārskatam. Pavaddokumentā par finanšu mazumtirdzniecības pakalpojumiem plašāk aprakstīts, kā šo pieeju piemēros šajā svarīgajā nozarē. Pārskatu papildina redzējums par to, kā sekmēt iespējas, piekļuvi un solidaritāti 21. gadsimta Eiropā, kas līdztekus pārskatam ir iesniegts kopā ar pavaddokumentu par vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumiem. Šie dokumenti kopā ar vienotā tirgus sasniegumu kopsavilkumu ir „pārskata pakete”. Tie ir būtiska daļa no Komisijas atbildes uz globalizācijas radītajām problēmām „Eiropas intereses – panākumu gūšana globalizācijas laikmetā”³, kas tika izklāstīts Eiropadomes neformālā sanāksmē 2007. gada oktobrī.

2. PILSONIEM SNIEGTO IESPĒJU IZMANTOŠANA

2.1. Patērētāju un MVU pozīcijas stiprināšana

Vienotajam tirgum jāsniedz patērētājiem un MVU labāki rezultāti un taustāmi ieguvumi, ņemot vērā to, ko patērētāji sagaida no vienotā tirgus un kas viņus satrauc. Patērētājiem ir nepieciešams justies droši un jārada situācija, kurā viņi var pilnībā izmantot savas tiesības. Tirgus atvēršana un patērētāju politika ir savstarpēji saistītas. Mūsdienās patērētāji var iepirkties citās ES valstīs vai internetā, neuztraucoties par muitas nodokļa un papildu PVN

³ COM(2007) 581, 2007. gada 3. oktobris.

maksāšanu. Pārtikas un patēriņa precēm ir noteiktas augstas prasības. Produktu un pārtikas marķēšana, kā arī cenu pārredzamības noteikumi atvieglo cenu salīdzināšanu, iegādājoties produktu. Preces, kuras neatbilst pārdošanas līgumam, var sūtīt atpakaļ, un tās ir jāapmaina vai jāsalabo. Ir ieviesti tiesību akti, lai aizliegtu negodīgas komercdarbības un maldinošu reklāmu. Eiropas Patērētāju tiesību aizsardzības centru tīkls (*ECC-Net*) sniedz padomu un atbalstu patērētājiem pārrobežu strīdu gadījumos. Nesen Komisija ierosināja izveidot Enerģijas patērētāju hartu, kas nosaka patērētāju pamattiesības saistībā ar elektroenerģijas un gāzes piegādi. Patērētāju labklājību aizsargā arī rūpīgā ES konkurences noteikumu piemērošana – karteli jomās sākot no eskalatoriem līdz alus brūvēšanai ir likvidēti, pret konkurenci vērstas aviosabiedrību apvienošanās ir aizliegtas, tādi uzņēmumi kā *Microsoft*, *Telefonica*, *Deutsche Telekom* un *Wanadoo* ir bijuši spiesti pārtraukt sava dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, valsts atbalsta kontrole nodrošina, ka valsts līdzekļi tiek izlietoti pareizi. Viss iepriekšminētais ir veicinājis labāk funkcionējošus un inovatīvākus tirgus, kas nodrošina labākas preces un pakalpojumus par labākām cenām.

Jāpaveic ir vēl vairāk. Vienotajam tirgum jāturpina pievērst galveno uzmanību jomām, kas attiecas uz patērētāju ikdienu, piemēram, enerģiju, telekomunikācijām, mazumtirdzniecības finanšu pakalpojumiem, vairumtirdzniecību un mazumtirdzniecību. Efektīvas konkurences trūkums un tirgu fragmentācija, ko daļēji izraisa atšķirīgas patērētāju līgumtiesības dalībvalstīs, jārisina tā, lai nodrošinātu, ka patērētāji patiesi gūst labumu no tirgus atvēršanas, un viņiem ir vieglāk saprast, kā vienotais tirgus var darboties viņu labā. Izglītojot un nostiprinot patērētāju pozīciju, piemēram, mazumtirdzniecības finanšu pakalpojumu jomā, pasākumi ES līmenī var veicināt produktivitāti un efektivitāti. Lai arī attiecībā uz e-tirdzniecību ir ieviesti reglamentējoši noteikumi, var darīt vēl vairāk, lai nodrošinātu, ka iedzīvotāji var izmantot interneta sniegtās iespējas.

Vienotajam tirgum ir jāsauglabā augsti standarti, jo īpaši tādās jomās kā produktu un pārtikas drošība. Tiek veikti pasākumi, lai uzlabotu preču tirgus pārvaldību, izmantojot, piemēram, pastiprinātu tirgus uzraudzību un labāku koordinēšanu starp akreditācijas, sertifikācijas un uzraudzības iestādēm. Tam būtu jāraida arī labāka izpratne par CE marķējumu uz produktiem, lai labāk pasargātu patērētājus no nedrošiem produktiem. Ne tikai precēm, bet arī pakalpojumiem ir jābūt drošiem un labas kvalitātes. Ir nepieciešams turpināt apsvērt, kā vislabāk nodrošināt un veicināt drošību un kvalitāti pakalpojumu nozarē.

Vienotajam tirgum arī turpmāk ir jāuzlabo pamatnosacījumi uzņēmumiem. Pretēji lieliem uzņēmumiem, kuri ir ļoti veiksmīgi izmantojuši vienotā tirgus sniegtās iespējas, mazajiem un vidējiem uzņēmumiem vienotais tirgus bieži vien šķiet fragmentārs un, viņuprāt, tam ir grūti piekļūt. Piemēram, valodu daudzveidība Eiropā un atšķirīgās kultūras īpatnības un patērētāju vēlmēs, kas ir neatsverama vērtība un inovācijas avots, pastiprina vienotā tirgus sarežģītību MVU. Arī atšķirīgas nodokļu sistēmas un grūtības rast vienprātīgu atbalstu attiecībā uz vienotu pieeju noteikumiem par nodokļu piemērošanu var kavēt MVU iekļūšanu vienotajā tirgū. Lai arī pēdējos gados ir iespējams ātrāk un vieglāk uzsākt uzņēmējdarbību visās Eiropas daļās, jādara vēl vairāk, lai uzlabotu MVU piekļuvi vienotajam tirgum, veicinātu to izaugsmi un atbrīvotu to uzņēmējdarbības potenciālu. Komisija apspriedīsies ar visām ieinteresētajām personām, lai tālāk izstrādātu iniciatīvas, kas vienoto tirgu labāk pielāgotu mūsdienu MVU vajadzībām.

1. logs. Tirgus patērētājiem un MVU

Patērētāju tiesības un tiesiskā aizsardzība. Vispārēja pieeja patērētāju tiesībām visā ES radīs vienkāršus un viegli izpildāmus reglamentējošos noteikumus un palīdzēs likvidēt pārrobežu tirdzniecības šķēršļus, ar ko pašlaik saskaras patērētāji un uzņēmumi. Galvenais patērētāju aizsardzības politikas stratēģijas mērķis ir patērētāju tiesību nodrošināšana, tostarp visneaizsargātāko patērētāju, kuriem ir īpašas vajadzības vai invaliditāte, tiesību un piekļuves standartu noteikšana, un patērētāju aizsargāšana pret riskiem un draudiem, ar kuriem viņi individuāli netiek galā. Balstoties uz ES patērētāju acquis pārskatīšanu, Komisija 2008. gadā iesniegs turpmākas iniciatīvas par patērētāju līgumtiesībām un kolektīvo tiesisko aizsardzību, un tādējādi atvieglinās arī atlīdzības pieprasīšanu par patērētāju tiesību un konkurences tiesību aktu pārkāpumu.

Piekļuve kvalitātvieniem mazumtirdzniecības finanšu pakalpojumiem. Izvēloties norēķinu kontu, maksājumu veidu, ieguldījuma vai apdrošināšanas produktu, hipotēku, kā arī uzkrājumu, pensijas vai aizdevuma shēmu un mehānisko transportlīdzekļa apdrošināšanu, tiek pieņemti svarīgi personīgi lēmumi, kas būtiski ietekmē māsaimniecības budžetu. Ir pazīmes, ka šī nozare var sniegt lielākas priekšrocības cenas, izvēles, produktu un piedāvājamo pakalpojumu uzticamības ziņā. Dienestu darba dokumentā, kas ir publicēts kopā ar šo ziņojumu, ir aprakstītas iniciatīvas, ko Komisija paredz, lai veicinātu konkurenci un uzlabotu patērētāju spējas pašiem pieņemt lēmumus. Tas ietver pasākumus, lai veicinātu vispārēju izpratni par finanšu jautājumiem, lai tādējādi patērētāji varētu brīvi nomainīt pakalpojumu sniedzējus un banku kontus, lai atceltu konkurenci ierobežojošu produktu piesaisti un veicinātu hipotekārā kredīta tirgu.

Pārtikas drošība. ES ir apņēmusies nodrošināt maksimālu pārtikas drošību visā savā teritorijā. Komisija iesniegs iniciatīvu par pārtikas produktu un uzturvielu marķēšanu un pārskatīs tiesību aktus par jaunajiem pārtikas produktiem.

Medikamenti. Medikamentu tirgus uzraudzības mehānismu turpmāka stiprināšana un racionalizācija veicinās pacientu drošības uzlabošanu Eiropā. Uzlabota piekļuve informācijai par medikamentiem un pakalpojumiem ļaus pacientiem veikt pamatotāku izvēli ar veselību saistītos jautājumos. Komisija pašlaik gatavo pasākumu kopumu, lai sasniegtu šos mērķus, kas palīdzēs Eiropai arī turpmāk būt par galveno vietu, kur notiek ar veselību saistīta inovācija un attīstība.

Mazās uzņēmējdarbības akts Eiropai. Komisija izskatīs vairākas iniciatīvas, lai ar mazās uzņēmējdarbības aktu Eiropai 2008. gadā atbalstītu MVU. Tā ietvaros varētu izstrādāt MVU pielāgotas pamatnostādnes un noteikumus saskaņā ar principu „vispirms jādomā par mazākajiem”. Tas varētu apvienot MVU elementus, kas izklāstīti dažādos politikas virzienos un tiesību aktos, lai vēl vairāk mazinātu nevajadzīgo administratīvo slogu, palielinātu MVU dalību ES programmās, vēl vairāk uzlabotu MVU piekļuvi publiskajam iepirkumam un mazinātu pārrobežu tirdzniecības šķēršļus, tādējādi vēl vairāk veicinot inovāciju un izaugsmi. Komisija arī novērtēs, kā nodokļu politika un prakse ietekmē MVU izaugsmi, un ierosinās Eiropas privātā uzņēmuma statūtus, lai veicinātu MVU pārrobežu darbības.

Nodokļu vides uzlabošana. Arī turpmāk tiks veikti pasākumi, lai mazinātu atbilstības nodrošināšanas izmaksas, ko rada iekšējā tirgus nodokļu fragmentācija, jo īpaši attiecībā uz MVU, kā arī, lai ļautu uzņēmumiem izvēlēties ES mēroga nodokļa bāzi. Politikas iniciatīvām, kas vērstas uz to, lai samazinātu dubultu aplikšanu ar nodokļiem, būtu jāatvieglo arī pārrobežu darbības gan uzņēmumiem, gan privātpersonām.

2.2. Kā globalizācija var nākt par labu Eiropai

Globalizācija ir ievērojams dinamisma un pārmaiņu avots. Vienotais tirgus ir Eiropas vislielākais trumpis globalizācijas sniegto priekšrocību izmantošanā. Tas ļauj Eiropas iedzīvotājiem gūt labumus no pasaules tirgus atvēršanas zemāku cenu un plašākas izvēles

izteiksmē. Tas mudina uzņēmumus kļūt efektīvākiem un ieviest jauninājumus, un palīdz tiem stiprināt konkurētspēju, lai tie varētu iekļūt pasaules tirgos. *Tas Eiropu padara vēl pievilcīgāku ieguldītājiem un uzņēmumiem no visas pasaules.* Tas ļauj Eiropai uzņemties vadību attiecībā uz standartu noteikšanu un noteikumu konverģences īstenošanu visā pasaulē, kas atvieglo Eiropas eksportu un nodrošina, ka imports atbilst vajadzīgajiem standartiem un tādējādi aizsargā arī Eiropas pilsoņus.

Izstrādājot regulatīvo režīmu, ES ir sadarbojusies ar dalībvalstīm, lai saskaņotu to atšķirīgās pieejas un rastu pareizo kombināciju, lai tirdzniecība varētu plaukt, vienlaicīgi ievērojot darba tiesību, veselības, drošības un vides standartus. Tā rezultātā ES ir izstrādājusi modernus un inovatīvus reglamentējošos un uzraudzības noteikumus, tādēļ ES uzskata par pasaules standartu noteicēju daudzās jomās, piemēram, produktu drošības, pārtikas drošības, vides aizsardzības, publiskā iepirkuma, finanšu regulējuma un grāmatvedības jomā. GSM standartu pašlaik izmanto gandrīz divarpus miljardi mobilā tālruņa lietotāju visā pasaulē. Attiecībā uz CO₂ emisiju tirdzniecību, aviācijas drošību vai ķīmiskajām vielām ES izstrādājusi jaunus noteikumus, kurus pakāpeniski ievieš visā pasaulē. ES konkurences politika arī ir globāla mēroga, jo Komisija cīnās pret karteļu veidošanu, pret konkurenci vērstām uzņēmumu apvienošanām un dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, kas ietekmē Eiropas patērētājus un uzņēmējdarbību, neatkarīgi no tā, kuras valsts uzņēmumi tie ir. Starptautiskā situācija strauji mainās. Daudzu problēmu risināšanai aizvien biežāk nepieciešama saskaņota rīcība pasaules mērogā – vai tā būtu klimata pārmaiņu radīto problēmu risināšana vai cīņa pret pirātismu un viltojumiem. Veidojas jauna starptautiskā pieeja, kurā galvenā uzmanība tiek pievērsta reglamentējošai sadarbībai, standartu konverģencei un noteikumu vienādībai. ES un tās partneru abpusējās interesēs šī pieeja ir jāattīsta tālāk. Tas veicinās „konverģenci līdz augšējām struktūrām” tā vietā, lai „nonivelētu pēc zemākā”.

Kā to var izdarīt? Turpmākā virzība jābalsta uz trīs pīlāriem, kas noteikti „Globālās Eiropas” darba kartībā⁴.

2. logs. Globālā Eiropa – turpmākā rīcība

Eiropas uzņēmumu konkurences jomas paplašināšana ārpus vienotā tirgus fiziskajām robežām, citu tirgu atvēršana, izmantojot daudzpusējās un divpusējās tirdzniecības liberalizāciju, kā arī tirgus piekļuves tiesību aktīva izmantošana. Komisija saglabā apņēmību padarīt Dohas Attīstības programmu par sasniegumu. Balstoties uz Pasaules Tirdzniecības organizācijas radīto platformu, Komisija ir sākusi pārrunas par „visaptverošiem” brīvās tirdzniecības nolīgumiem, kuru mērķis ir ES uzņēmumu labāka piekļuve tirgum un plaša mēroga regulējumakonverģence. Tiks uzsāktas arī īpašas iniciatīvas, lai veicinātu intelektuālā īpašuma tiesību piemērošanu un starptautisko noteikumu par subsīdijām pilnīgu ievērošanu. Turklāt valsts atbalsta kontrole, kas ir viens no konkurences politikas instrumentiem, nodrošina integrētu un konkurētspējīgu iekšējo tirgu. Tas jāpapildina ar tirdzniecības politikas instrumentu aktīvu izmantošanu, lai cīnītos pret negodīgām ārvalstu subsīdijām un citu negodīgu tirdzniecības praksi, kā arī, lai nodrošinātu vienlīdzīgus nosacījumus starptautiskā līmenī, ko tostarp var panākt ar aktīvu tirgu atvēršanu ārvalstīs.

Vienotā tirgus reglamentējošās telpas paplašināšana, veicinot sadarbību attiecībā uz Eiropas normām un vērtībām ārvalstīs, kas ļauj Eiropas regulējumam visur gūt labumu no labākās prakses, un nodrošinot, ka Eiropas normas ir atsauce uz pasaules standartiem. Komisija ir iesaistīta vairākos divpusējos un daudzpusējos dialogos, lai uzlabotu regulējuma konverģenci ar saviem galvenajiem partneriem un tuvākajiem kaimiņiem. Daudzpusēji ir svarīgi PTO

⁴

COM(2006) 567, 2006. gada 4. oktobris.

darba kārtībā virzīt uz priekšu regulējuma saskaņotības jautājumu. Divpusējs forums, piemēram, ES un ASV dialogs par finanšu tirgus regulēšanu vai nesen izveidotā Transatlantiskā Ekonomikas padome nodrošina labas iespējas efektīvai sadarbībai. Šiem pasākumiem ir jābūt mērķtiecīgiem, tiem jāpapildina tirdzniecības sarrunas un efektīvāk jāattiecas uz sadarbības pasākumiem apmācības, palīdzības un pētniecības jomā. Komisijai būtu arī jāatbalsta Eiropas uzraudzības un reglamentējošo iestāžu ciešāku starptautisko sadarbību. ES jāturpina uzņemties vadošo lomu starptautiskajās likumdevējās un standartu izstrādes struktūrās, un tādēļ tai ir jāpauž vienota nostāja. Piemēram, Komisija tieksies pēc lielākas konkurences noteikumu konverģences starptautiskos forumos, piemēram, ESAO. Visbeidzot, ES jāspēj arī mācīties – pārbaudot globālos standartus saistībā ar pašas Eiropas politikas risinājumu izstrādāšanu un gūstot ierosmi no ārvalstu reglamentējošo iestāžu labākās prakses, jāuzlabo ES regulējums un jāveicina tā atzīšana ārvalstīs.

Nodrošināt, ka priekšrocības, ko sniedz tirgus atvēršana, sasniedz Eiropas pilsoņus, izmantojot labākus standartus, zemākas cenas un plašāku izvēli, kas jāpanāk ar tirgu ciešu uzraudzību un atbilstošiem pasākumiem, lai uzlabotu tirgu darbību vai radītu konkurētspējīgāku vidi ES līmenī vai dalībvalstīs. ES ir īpašs pienākums uzraudzīt tirdzniecības nolīgumus un nodrošināt, ka tie sniedz gaidīto rezultātu. Tekstila nozare skaidri parāda, kādi nosacījumi ir jāizpilda, lai panāktu, ka tirgus atvēršana sniedz priekšrocības. 2005. gada janvārī, pēc apmēram desmitgades pārejas posma, 40 gadus vecā tekstila un apģērbu kvotu sistēma („tekstilizstrādājumu nolīgumi”) tika atcelta saskaņā ar PTO noteikumiem. Nesen veiktais pētījums rāda, ka ietekme uz patērētājiem, lai arī caurmērā pozitīva, dažādās ES dalībvalstīs ir bijusi ļoti atšķirīga, atkarībā no konkurējošās vietējās rūpniecības nozares struktūras un konkurences situācijas mazumtirdzniecības nozarē. Īrijā un Apvienotajā Karalistē apģērba cenas ir reāli samazinājušās par 50 procentiem, tajā pašā laikā Itālijā un Spānijā tās ir lielā mērā saglabājušās nemainīgas. Šāda veida analīzi veiks citās nozarēs, kur papildu pasākumus veicinās tā, lai starptautiskās tirdzniecības sniegtās priekšrocības nāktu par labu patērētājiem.

Šim ziņojumam klātpievienotais dokuments par vienotā tirgus ārējo aspektu sniedz sīkāku informāciju par to, kā vienotā tirgus instrumenti ir jāpielāgo mainīgajai situācijai pasaulē.

2.3. Jaunas robežas – zināšanas un inovācija

Vienotajam tirgum, kas sākotnēji bija paredzēts ekonomikai, kas balstās uz izejvielām un gataviem izstrādājumiem, jāpielāgojas, lai veicinātu atvērību un integrāciju ekonomikā, kas ir balstīta uz zināšanām un orientēta uz pakalpojumiem.

Mūsdienās pakalpojumi ir dominējošais ekonomikas virzītājspēks Eiropā. Pakalpojumu nozare veido 70 % no IKP, 68 % no nodarbinātības un 96 % no jaunajām darba vietām ES. Tomēr pakalpojumu nozare veido tikai 20 % no ES iekšējās tirdzniecības apjoma. Tas atspoguļo to, ka pakalpojumi bieži vien ir vietēja mēroga un klients vēlas būt tuvu pakalpojuma sniedzējam. Taču tas norāda arī uz nepieciešamību vēl vairāk izmantot potenciālu, mazināt šķēršļus un stiprināt konkurenci pakalpojumu nozarē. Tas, ka tikai 6 % Eiropas iedzīvotāju izmanto pārrobežu elektroniskos darījumus, liecina par potenciālu, kas vēl aizvien nav izmantots.

Ir veikti daudzi pasākumi. Ar pakalpojumu direktīvas īstenošanu, kura ir jātransponē valstu tiesību aktos līdz 2009. gada beigām, sagaidāms, ka pakalpojumu nozarei ES tiks dots impulss. Tāpat iniciatīvas saistībā ar tīklu nozarēm – enerģiju, telekomunikācijām, pasta pakalpojumiem, transportu – dod konkrētus rezultātus, kad tās ir pilnībā īstenotas. Piemēram, pateicoties Eiropas vienotajiem tiesību aktiem telekomunikāciju jomā, pilsoņi un uzņēmumi gūst labumu no zemākām cenām, plašākas izvēles un inovatīviem pakalpojumiem. Valsts atbalsta pārorientācijai uz horizontāliem mērķiem, piemēram, inovāciju un zināšanām, būtu arī jāveicina vienotā tirgus potenciāla izmantošana.

Tomēr ir iespējams paveikt vairāk. Piemēram, pilsoņiem, uzņēmumiem un valsts iestādēm jārada situācija, kad tās var izmantot jaunās iespējas visā Eiropā, izmantojot informācijas un komunikāciju tehnoloģijas (IKT). *IKT ir būtiskas, lai „e-iekšējais tirgus” varētu labi funkcionēt, radot sadarbībspējīgus pakalpojumus, piemēram, elektroniskos rēķinus, elektroniskos iepirkumus un e-muitu. Šīm tehnoloģijām strauji attīstoties, pastāv risks, ka dalībvalstis izvēlēsies atšķirīgus un nesaderīgus risinājumus un gala patērētājam radīsies jauni „e-šķēršļi”. Dalībvalstīm un Komisijai kopīgi ir jādivkāršo pūles, lai izvairītos no tirgus fragmentācijas un veicinātu kopīgu IKT risinājumu izstrādi.*

Nepieciešami turpmāki pasākumi, lai veicinātu zināšanu un inovācijas - kā „piektās brīvības” vienotajā tirgū – brīvu apriti. Vienotais tirgus var būt platforma, lai veicinātu inovāciju Eiropā. Tas iedrošina jauno tehnoloģiju izplatīšanu visā ES. Tas pielāgojas tīkliem – virtuāliem un reāliem – un veicina progresīvāka loģistikas sektora attīstību, kas ļauj veikt preču plūsmas, enerģijas, informācijas, pakalpojumu un cilvēku integrētu pārvaldību. Tas veicina zināšanu apmaiņu, pateicoties darba ņēmēju, pētnieku un studentu mobilitātei. Turpmāk tekstā izklāstītas dažas iniciatīvas, lai veicinātu uz zināšanām un inovāciju balstītu vienoto tirgu.

3. logs. Robežu paplašināšana – inovatīvi cilvēki, produkti un pakalpojumi

Pētnieku mobilitāte. Septītā pētniecības pamatprogramma sniedz tiešu atbalstu tīkla sadarbībai un pētniecības integrēšanai ES. Eiropas Pētniecības telpas īstenošanas ietvaros pašlaik tiek strādāts pie sava veida „pētniecības pases” ieviešanas, kas novērstu šķēršļus pētnieku mobilitātei un veicinātu pētnieku apmaiņu.

Modernizēta e-komunikāciju sistēma. Komisijas jaunajā ierosinājumā attiecībā uz ES telekomunikāciju noteikumu reformu paredzēts izveidot vienoto tirgu telekomunikāciju pakalpojumu jomā, kas ir būtiski plašākai digitālai ekonomikai un sabiedrībai. Šie ierosinājumi palielinās saskaņotību un paredzamību, un atvieglinās jaunu pārrobežu pakalpojumu ieviešanu. Tie atrisīs arī ekonomisko potenciālu saistībā ar Eiropas vadošo lomu bezvadu tehnoloģijās, kas padarīs radiofrekvenču spektra politiku efektīvāku, elastīgāku un vairāk orientētu uz tirgu. 2008. gadā ierosinājumiem sekos iniciatīva, lai atjauninātu vispārējos pakalpojumus un tādējādi veicinātu pāreju uz visiem pieejamu informācijas sabiedrību.

Intelektuālā īpašuma tiesības. Ir ielikti pamati, lai pieņemtu lēmumus par vienotu ES sistēmu attiecībā uz patentu aizsardzību, kas Eiropai izveidotu vienkāršu, ekonomiski efektīvu un augstas kvalitātes patentu sistēmu. Komisija 2008. gadā iesniegs rūpnieciskā īpašuma tiesību stratēģiju, tostarp pasākumus, kuru mērķis ir uzlabot MVU zināšanas par IĪT un to ieviešanu un par to, kā valsts finansēti pētniecības institūti pārvalda IĪT. Turklāt tiks ierosināts muitas rīcības plāns, lai apkarotu viltojumus un pirātismu.

Standartizācija. Komisija 2008. gadā iesniegs standartizācijas stratēģiju, lai ļautu pētniecības un attīstības rezultātiem rast ceļu uz tirgiem, jo īpaši caur MVU, un veicinātu tādu jaunu tehnoloģiju izmantošanu, kuras ir enerģiju taupošas un videi draudzīgas. Īpašs uzsvars tiks likts uz sadarbību ar MVU un pētnieku aprindām.

E-rēķinu izrakstīšana. Komisija ierosinās Eiropas e-rēķinu izrakstīšanas sistēmu, kas atvieglinās elektronisku fakturrēķinu pārsūtīšanu visā ES.

E-autentifikācija un e-paraksti. Balstoties uz e-pārvaldes jomā notiekošo darbu, Komisija 2008. gadā iesniegs īpašu rīcības plānu, lai turpmāk veicinātu savstarpēji atzītu un savstarpēji savietojamu elektronisko parakstu un e-autentifikāciju (elektroniskās identitātes) ieviešanu starp dalībvalstīm, tādējādi atvieglinot pārrobežu sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu.

E-muita. 2008. gadā, kas ir muitas savienības 40. gadadiena, Komisija un dalībvalstis sāks e-muitas direktīvas īstenošanu, kuras mērķis ir panākt muitas un uzņēmumu IT sistēmas savstarpēju savietojamību visā ES.

2.4. Sociālais, vides un kohēzijas aspekts

Tirgus atvēršanai un ekonomikas integritātei ir sociālas un vides sekas, kura ir jāņem vērā gan Eiropā, gan ārpus tās. Šai saistībā vajadzīga labāka lēmumu ietekmes novērtēšana un labākas kolektīvās spējas paredzēt, veicināt un pārvaldīt pārmaiņas, ko rada lielāka tirgus atvēršana un tehnoloģiju attīstība. Tas nozīmē arī to, ka jāpanāk, lai tirgus cenas atspoguļo to patiesās izmaksas sabiedrībai un videi un lai pilsoņi labāk apzinās, kā izvēle, kuru tie izdara kā patērētāji, ietekmē sociālo un vides jomu. Šīs prioritātes ir būtiskas vienotā tirgus dzīvotspējai ilgtermiņā un ir ilgtspējīgas attīstības stratēģijas pamatā, lai priekšrocības, ko sniedz atvērta pasaule, tiktu sadalītas vienlīdzīgāk un tiktu nodotas nākamajām paaudzēm.

Vienotā tirgus attīstība ir notikusi līdztekus Eiropas Sociālajai programmai. Kopēju tiesību un vērtību kopums, kas skaidri minēts Reformas līguma 2. pantā un Kopienas Sociālās politikas *acquis*, atspoguļo Eiropas saistības veikt pasākumus vairākās sociālās politikas jomās.

Eiropas ekonomikas, sociālās un teritoriālās kohēzijas politika, ko atbalsta ES struktūrfondi, apvieno un stiprina pilsoņu un uzņēmumu pozīciju, kas palīdz atrisināt visu vienotā tirgus potenciālu. Šī politika ir palīdzējusi izplatīt iekšējā tirgus priekšrocības visos Eiropas Savienības reģionos, nodrošinot, ka tirgus atvēršanas priekšrocības nāk par labu daudziem, un mazinot iespējamās negatīvās sekas, ko rada pielāgošanās.

Eiropas sabiedrība strauji mainās. Tehnoloģiju attīstība un globalizācija ietekmē Eiropas iedzīvotāju dzīvesveidu un darbu, jo tās rada jaunas darba, karjeras un pakalpojumu iespējas, pieprasījumu pēc jaunām prasmēm un arvien straujāku pārmaiņu gaitu. Vienotais tirgus ir radījis jaunas tendences ES iekšējā mobilitātē. Dažiem darba ņēmējiem ir grūti pielāgoties, un šos plašākos procesus viņi uzskata par draudiem, jo īpaši, ja tie ietekmē viņu vietējo sabiedrību. Tās ir pamatotas bažas, kurām ir jāpievērš uzmanība. Jānodrošina darba ņēmēju tiesības un vienādi apstākļi, jo īpaši pareizi piemērojot ES darba tiesības.

Lielākas uzmanības pievēršana vides aspektam ir svarīga ne tikai pati par sevi, bet tā var radīt arī daudzas jaunas iespējas. Ekorūpniecībā jau tagad ir vairāk nodarbināto, kā, piemēram, automobiļu ražošanas vai farmācijas nozarē. ES apņemšanās rīkoties un veicināt savu standartu izplatību globālā līmenī būs sākotnējais atspēriens saistībā ar jaunu tehnoloģiju veicināšanu un jaunu darba vietu radīšanu. Eiropas pieredze cīņā pret klimata pārmaiņām, piemēram, veicinot produktu ražošanu un pakalpojumu sniegšanu, izmantojot zemes oglekļa emisijas tehnoloģijas, kalpo par iedvesmu visā pasaulē, kļūstot par paraugu globālā līmenī un radot jaunus eksporta tirgus.

4. logs. Sociālas Eiropas veicināšana

Sagatavošanās pasākumi atjaunotas sociālās programmas izstrādei. Komisijas pilsoņu programmas ietvaros notiek apspriešanās par Eiropas sociālo realitāti. Līdztekus šim ziņojumam Komisija publicē perspektīvu par to, kā Eiropas iedzīvotāji var piekļūt iespējām, ko rada atvērta, moderna un mainīga Eiropa. Apspriešanās rezultāti tiks iekļauti atjaunotās sociālās programmas izstrādē, kurā tiks izklāstītas iniciatīvas ES līmenī, kuras Komisija iesniedz 2008. gada vidū.

Vispārējās tautsaimnieciskās nozīmes pakalpojumi. Protokolā, kas pieņemts līdztekus Lisabonas līgumam, izklāstīti ES noteikumi, kas attiecas uz vispārējās tautsaimnieciskās nozīmes pakalpojumiem,

un tas izveido jaunu, pārredzamu un uzticamu sistēmu līguma līmenī. Tajā izdarīti secinājumi no desmitgades debatēm par ES lomu un uzsvērtā uzskatu konverģence, jo īpaši kopš Komisijas Baltās grāmatas publicēšanas 2004. gadā. Līdztekus šim pārskatam ir iesniegts dokuments par vispārējās tautsaimnieciskās nozīmes pakalpojumiem, tostarp par vispārējās tautsaimnieciskās nozīmes sociāliem pakalpojumiem, lai izvērtētu jauno situāciju. Drīz tiks iesniegta iniciatīva par veselības aprūpes pakalpojumiem.

Mobilitātes veicināšana. Darba ņēmēju mobilitāte ir tiesības, kas noteiktas Līgumā par Eiropas Savienību un ir būtiskas vienotā tirgus darbībai. Darba ņēmēju brīva pārvietošanās tiks vēl vairāk atvieglota, kad beigsies jaunajām dalībvalstīm noteiktie pārejas noteikumi. Pēc 2006. gada, kas bija Eiropas darba ņēmēju mobilitātes gads, Komisijai līdz 2007. gada beigām jāiesniedz darba vietu mobilitātes rīcības plāns, tostarp pārskats par Kopienas noteikumiem par sociālā nodrošinājuma koordināciju.

ES darba tiesības. ES noteikumi atzīst darba ņēmēju pamattiesības, piemēram, attiecībā uz informēšanu un konsultēšanu, un nodrošina minimālās prasības, kas garantē vienādus nosacījumus darba ņēmējiem un uzņēmumiem. Līdz 2008. gadam Komisija iesniegs priekšlikumu, lai grozītu direktīvu par Eiropas Uzņēmumu padomes izveidi.

Pārrobežu integrācija. Lai palīdzētu ES pilsoņiem, kas dzīvo un strādā pierobežu reģionos, ir izstrādāts jauns juridiskais instruments, kuru dēvē par „Eiropas teritoriālās sadarbības grupu” (ETSG), lai veicinātu jaunu sadarbības pieeju izstrādi pāri robežām tādās jomās kā veselības aprūpe, riska novēršana, vides aizsardzība, kultūra, tūrisms un vietējās pārrobežu infrastruktūras.

3. REZULTĀTU SASNIEGŠANA

Lai gūtu rezultātus, vienotajam tirgum ir jāpielāgojas un jāpiemēro jaunas pieejas. Tas ir jo būtiskāk pašreiz, kad ES ir kļuvusi lielāka un daudzveidīgāka. Panākt, lai vienotais tirgus darbojas, ir visu valdības un uzraudzības līmeņu kopīga atbildība. Vienotais tirgus ir balstīts uz uzticēšanos, un šo uzticēšanos var veicināt un stiprināt ar ciešu administratīvo sadarbību un uzlabotu informāciju. Nepieciešama atjaunota partnerība, lai nodrošinātu, ka vienotais tirgus izmanto savu potenciālu.

3.1. Vienotais tirgus, kas ir vairāk balstīts uz faktiem un orientēts uz rezultātiem

ES galvenā uzmanība jāpievērš jomām, kur tas ir visbūtiskāk, un jārīkojas gadījumos, kad tirgi nedod gaidīto rezultātu un pasākumiem ES līmenī būtu vislielākā ietekme. Tam vajadzīgi visu ieinteresēto personu centieni sekot līdzi tirgus virzībai, noteikt problēmas, novērtēt rīcības apjomu un gūtu atsauksmes. Labs piemērs ir pasākumi, kas veikti, lai uzlabotu gāzes un elektroenerģijas tirgu darbību.

Komisijai un valstu iestādēm ir liela pieredze ar tirgu un nozaru uzraudzību. Šīs prasmes ir jāattīsta vēl vairāk. Konkurences nozares aptaujas, vadošo tirgu noteikšana un vienotu tehnoloģijas iniciatīvu izstrādāšana, ir liela daļa no atbildes. Taču vairākās jomās jāsavāc vairāk faktu, izmantojot efektīvu atgriezenisko saiti par vienotā tirgus darbību praksē. Lielāka uzmanība jāpievērš arī patērētāju, MVU un globālajam aspektam, kā arī sekām sociālajā un vides jomā.

5. logs. Pasākumi, kur tādi ir nepieciešami

Tirgus un nozaru uzraudzība. Šā pārskata ietvaros Komisijas dienesti ir izstrādājuši metodi, lai sistemātiskāk uzraudzītu galveno preču un pakalpojumu tirgu darbību. Pirmais šīs metodes posms bija

to nozaru pārbaude, kuras piedāvā vislielākās iespējamās priekšrocības izaugsmes, darba vietu radīšanas un patērētāju labklājības ziņā. Otrajā posmā atlasītās nozares pārbaudīs sīkāk, lai noteiktu, kāpēc tirgi darbojas slikti (atvērtības/integrācijas trūkums, izvēles un pārredzamības patērētājiem trūkums, maza konkurence, slikta normatīvā vide un jauninājumu trūkums). Šādā veidā tiks sniegts būtisks ieskaits, lai risinātu īpašās problēmas, ar ko saskaras attiecīgā (-ās) nozare (-s). Dienestu darba dokumentu iesniedz kopā ar šo ziņojumu, lai paziņotu pirmos secinājumus. Šīs jaunās pieejas izstrādē Komisija paredz cieši sadarboties ar valstu iestādēm.

Patērētāju progresa ziņojums. *Kā ieguldījumu iepriekš minētajai metodei, tiks ieviests patērētāju progresa ziņojums, lai uzraudzītu sniegumu no patērētāja viedokļa un parādītu, kuri tirgi dod gaidītos ekonomiskos un sociālos rezultātus, šim nolūkam izmantojot galvenos rādītājus, piemēram, sūdzības, cenas, patērētāju apmierinātību, iespēju nomaiņu un drošību, kā arī, ja iespējams, papildu rādītājus, kas ir specifiski konkrētai nozarei. Tiks izstrādāti jauni datu avoti, piemēram, lai salīdzinātu patēriņa cenas. No 2009. gada šo progresa ziņojumu iekļaus vienotā tirgus progresa ziņojumā.*

3.2. Vairāk mērķtiecīguma un labāka īstenošana

Vienotā tirgus virzībā uz priekšu Komisija ir apņēmusies izmantot „gudrāku” instrumentu kopumu – instrumentus, kas ir vienkārši un pilnībā ievēro subsidiaritāti, proporcionalitāti un valstu dažādās tradīcijas.

Pilsoņiem un uzņēmumiem ir nepieciešama juridiska noteiktība, lai droši iesaistītos pārrobežu darbībās. Tādēļ dažās jomās vēl aizvien būtisks ir regulējums, bet tas ne vienmēr ir vajadzīgs vai piemērots, piemēram, kad šķēršļi vienotā tirgus darbībai nav juridiski, bet tie galvenokārt ir institucionāli vai saistīti ar uzvedību. Vienkāršu tiesību aktu saglabāšana daudzveidīgā ES ir pat vēl vēlāmāka. Tādēļ praksē vislabākie rezultāti bieži vien tiks sasniegti, izmantojot instrumentu kopumu (piemēram, vienotā tirgus un konkurences jomā), kas juridiski saistošus instrumentus papildina ar tādām pieejām kā vadība, pašregulācija, apmācība vai aizstāvība. Vajadzīgi turpmāki pasākumi, lai iesaistītu ieinteresētās personas un ar tām apspriestos par vienotā tirgus politiku. Uz svarīgiem priekšlikumiem arī turpmāk attiecinās rūpīgus ietekmes novērtējumus, un Komisija ir apņēmusies atcelt ES iejaukšanos, kad tā vairs nesasniedz vēlamos mērķus vai tā ir aizstāta ar tirgus attīstību vai ar rīcību vietējā, reģionālā, valsts vai globālā līmenī.

Būtiska ir vienotā tirgus noteikumu īstenošana un piemērošana visā ES. Vienotā tirgus sniegtās priekšrocības neīstenosies, ja ES tiesību aktus piemēros nepareizi vai ja tiesības, ko tas nosaka, nebūs pienācīgi ievērotas un netiks nodrošināti tiesiskās aizsardzības līdzekļi. Pasākumi, lai uzlabotu Kopienas tiesību aktu piemērošanu, turpinās nodrošināt, ka pilsoņi, patērētāji un uzņēmumi saprot vienotā tirgus reglamentējošo sistēmu un var to efektīvi izmantot.

6. logs. Vienotā tirgus instrumentu vislabākais pielietojums

Labāks instrumentu kopums. Dienestu darba dokuments ir iesniegts līdztekus šim ziņojumam, kurā apskatīti instrumenti, kas pieejami, lai veidotu, vadītu un izpildītu vienotā tirgus politiku, un apspriests, kā sasniegt vislabākos rezultātus visos vadības līmeņos.

Labāka īstenošana. Kā minēts nesenajā paziņojumā par ES tiesību aktu piemērošanu⁵, Komisija rīkosies, lai novērstu problēmu rašanos saistībā ar ES tiesību aktu piemērošanu un ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm risinātu problēmas, kas tomēr rodas. Gadījumi, kad ES tiesību akti tiek pārkāpti, tiks

⁵ COM(2007) 502, 2007. gada 5. septembris.

izskatīti, un šai saistībā Komisija pirmām kārtām pievērsīsies tiem pārkāpumiem, kuriem ir vislielākā ietekme. Dalībvalstīm ir jāsniedz informācija par atbilstību, kas parāda, kā Kopienas tiesību akti ir transponēti valstu tiesību aktos. Komisija publicēs vispārīgāku informāciju par tiesību aktu un tiesvedības īstenošanas situāciju, lai nodrošinātu, ka Kopienas tiesību akti vairs netiek pārkāpti.

Problēmu risināšana praksē. SOLVIT ir tīkls, kurā darbojas vienotā tirgus eksperti, kas var palīdzēt pilsoņiem un uzņēmumiem, kuri saskaras ar problēmām, jo valstu iestādes ir nepareizi piemērojušas ES tiesību aktus. Kopš tā izveides brīža 2002. gada jūlijā valstu SOLVIT centru tīkls un Komisijas SOLVIT grupa ir atrisinājuši vairāk kā 1300 problēmas, dažos gadījumos ieviešot būtiskus grozījumus valstu tiesību aktos. Apmēram 80 % problēmu, ar kurām saskaras, ir atrisinātas bez nepieciešamības iesaistīt tiesu iestādes. Vairums lietu ir atrisinātas desmit nedēļu laikā. Tā kā arvien vairāk cilvēku ir informēti par SOLVIT piedāvātajiem pakalpojumiem, katru dienu tiek iesniegtas arvien vairāk lietu.

3.3. Decentralizētāka un uz tīklu izmantošanu balstīta pieeja

Vienotajam tirgum vajadzīgs, lai ieguldījumu veic iestādes un ieinteresētās personas visos ES pārvaldes līmeņos. Tām kopā ir jānodrošina, ka vienotā tirgus noteikumi ir zināmi, saprasti, piemēroti un izpildīti. Vienotā tirgus efektīvas darbības galvenais priekšnosacījums ir īpašumtiesību veicināšana un savstarpējās uzticības stiprināšana, kam nepieciešamas jaunas darba attiecības un jaunas pieejas.

Dažu dalībvalstu pieredze rāda, ka daudz ko var iegūt, izveidojot „vienotā tirgus centrus”, kas koordinē valstu pasākumus, lai vienotais tirgus darbotos. ES līmenī Eiropas Konkurences iestāžu tīkls ir piemērs, kā dalībvalstu konkurences iestāžu tīkls un Komisija var nodrošināt efektīvu un saskaņotu ES noteikumu piemērošanu. ES var būt arī nozīmīga loma informācijas un valstu iestāžu personāla apmaiņas veicināšanā, kā tas, piemēram, bijis muitas jomā un izmantojot patērētāju aizsardzības tīklu. Daudzās jomās ir iespējams vēl vairāk veicināt sadarbību, sakaru izveidi un pieredzes apmaiņu starp dalībvalstu administratīvajām, juridiskajām un reglamentējošām iestādēm, kā arī starp ES reglamentējošām iestādēm.

7. logs. Darbs partnerībā

Pēdējos gados ir pieņemtas daudzas iniciatīvas vietējā, reģionālā, valstu un ES līmenī, lai uzlabotu ES tiesību aktu transponēšanu, īstenošanu un izpildi un lai izplatītu informāciju un uzlabotu pārrobežu sadarbību starp administrācijām. ES var izmantot šo pieredzi, lai noteiktu, kas darbojas labi un kas nē, un kur nepieciešams pielikt lielākas pūles, lai vienotais tirgus kļūtu par realitāti. Komisija kopā ar dalībvalstīm Starptautiskā tirgus konsultatīvajā komitejā noteiks labāko praksi, vienosies par pamatnostādnēm un sniegs savstarpēju atbalstu. Valstu koordinatorus, kas ir atbildīgi par Lisabonas stratēģiju, arī jāiedrošina ieņemt būtisku lomu saistībā ar stratēģiskās koordinēšanas un pieredzes apmaiņas stiprināšanu.

3.4. Vienkāršāka piekļuve un labāka informētība

Var darīt vēl daudz vairāk, lai uzlabotu komunikāciju un informētu sabiedrību par vienotā tirgus piedāvātajām iespējām. Pilsoņiem, uzņēmumiem, vietējām un reģionālajām iestādēm ir jānodrošina piekļuve informācijai, un, tām ir jāsaprot noteikumi, lai izmantotu vienotā tirgus sniegtās iespējas. Noteikumu pārredzamība un viegla piekļuve informācijai ir ārkārtīgi svarīga arī partneriem ārpus ES.

Dalībvalstis tiek iedrošinātas vairāk sazināties par vienoto tirgu un labāk informēt par informācijas avotu. Komisija atbalstīs šos pasākumus. Pārskata ietvaros saziņas pasākumi ir pastiprināti. Ir uzsākts izmēģinājuma projekts „vienotā tirgus vēstnieki”, un pašlaik tiek

veidots vienots interneta piekļuves punkts dažādiem ES vienotā tirgus palīdzības pakalpojumiem. Tas papildinās aptverošāku darbu, ko pašlaik veic Komisija un dalībvalstis attiecībā uz informācijas sniegšanu un problēmu risināšanu pilsoņiem un uzņēmumiem.

8. logs. Vieglāka piekļuve informācijai

Vajadzīga palīdzība? ES palīdzības pakalpojumi. Vai jūs pārceļaties uz citu Eiropas valsti un neesat pārliecināti par savām tiesībām? Vai jūs meklējat darbu? Vai jums ir problēmas ar automašīnas reģistrāciju? Vai jūs saskaraties ar grūtībām saistībā ar uzņēmējdarbības uzsākšanu? Eiropai ir atbildes uz šiem jautājumiem, un tā var jums palīdzēt. Tiks izveidots portāls, kas apvienos esošos ES tiešsaistes pakalpojumus un palīdzēs pilsoņiem un uzņēmumiem rast atbildes uz jautājumiem par vienoto tirgu, kā nolūkā tiks nodrošināta centralizēta piekļuve esošajai informācijai, palīdzību un problēmu risināšanas sistēmām, ko pārvalda ES (tostarp Europe Direct, Tava Eiropa, SOLVIT, dienests „Iedzīvotāju ceļvedis”, EURES un jaunais integrētais uzņēmējdarbības atbalsta tīkls).

Vai jūs vēlaties zināt, cik sekmīgi darbojas vienotais tirgus? Vienotā tirgus progresa ziņojums. Komisija uzraudzīs vienotā tirgus sniegumu un regulāri ziņos Eiropadomei tās pavasara sanāksmēs par jomām, kuras jānosaka par prioritāti. Progresa ziņojumā tiks ietverta informācija, kas jau ir iegūta par ES direktīvu transponēšanu, pārkāpumiem un problēmu risināšanas mehānismiem, piemēram, SOLVIT. Tas ietvers arī ekonomiskos rādītājus, piemēram, par tirgus uzraudzību, un turpmāku sasniegumu novērtēšanu ES. Pirmo šāda plašākā vienotā tirgus progresa ziņojuma izdevumu publicēs 2008. gadā.

4. SECINĀJUMI

Vienotais tirgus, viens no Eiropas viskonkrētākajiem sasniegumiem, var palīdzēt Eiropai rast atbildi uz 21. gadsimta problēmām. Atvērts, integrēts un konkurētspējīgs vienotais tirgus sekmēs ekonomikas izaugsmi un veselīgas tirdzniecības attiecības, un tādējādi tas pavērs iespējas un radīs jaunas darba vietas. Tas veicinās Eiropas iedzīvotāju interešu un vērtību attīstību globalizācijas laikmetā. Tas būs saistīts ar efektīvu piekļuvi galvenajiem pakalpojumiem, kas tiks nodrošināta visiem, ar augstiem sociālajiem un vides standartiem un lielu ieguldījumu pētniecības un izglītības jomā. Ar vienotiem visu ieinteresēto personu un visu valdības līmeņu centieniem vienotais tirgus rādīs, ko konkrēti Eiropa var piedāvāt saviem pilsoņiem.

Lai virzītu uz priekšu pārskatā izklāstītās idejas, Komisija aicina Eiropas Parlamentu, Padomi, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju un Reģionu komiteju veikt turpmāk minēto.

- Plaši atbalstīt šajā paziņojumā aprakstīto vienotā tirgus pārorientāciju. Jo īpaši Eiropadomei savā 2008. gada pavasara sanāksmē ir jānodrošina, ka Lisabonas stratēģijas īstenošanā vairāk uzmanības tiek pievērsts vienotā tirgus prioritātēm, tostarp arī prioritātēm, kas attiecas uz tā ārējo aspektu, un ka šā ziņojuma secinājumi ir iekļauti nākamajā Ekonomikas un monetārās savienības pārskatā saistībā ar tās desmitgades jubileju 2008. gada maijā.
- Uzsvērt sociālo ieguvumu – iespēju, piekļuves un solidaritātes – nozīmi, ko var sniegt vienotā tirgus atbalstīta pieeja, kas izklāstīta paziņojumam pievienotajā perspektīvas dokumentā.
- Atbalstīt piekļuvi vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumiem, tostarp vispārējas nozīmes sociālajiem pakalpojumiem, kas izklāstīti ziņojumam pievienotajā paziņojumā.